

2020/2133(INI)

1.6.2021

UDTALELSE

fra Budgetkontroludvalget

til Udvalget om Konstitutionelle Anliggender

om styrkelse af gennemsigtigheden og integriteten i EU-institutionerne gennem oprettelse af et uafhængigt etisk organ i EU (2020/2133(INI))

Ordfører for udtalelse: Mikuláš Peksa

PA_NonLeg

FORSLAG

Budgetkontroludvalget opfordrer Udvalget om Konstitutionelle Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. understreger, at gennemsigtighed, ansvarlighed, professionalisme og integritet er centrale elementer for så vidt angår fremme af etiske principper i EU og er afgørende for at beskytte EU-budgettet mod svig og korrupsion og for at bevare EU's demokratiske legitimitet og offentlighedens tillid til EU; påpeger, at Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling definerer offentlig integritet som tilpasning til og overholdelse af fælles etiske værdier, principper og normer for opretholdelse og prioritering af den offentlige interesse frem for private interesser i den offentlige sektor; minder om, at uetisk adfærd i væsentlig grad kan skade EU's finansielle interesser og beslutningsproces, kan skade EU-institutionernes omdømme og udgør en alvorlig trussel mod demokratiet, retsstaten og offentlighedens interesser, hvorfor en sådan adfærd bør forebygges og fordømmes;
2. minder om, at Den Europæiske Revisionsret i sin særberetning nr. 13/2019 om EU-institutionernes etiske rammer i 2019 konkluderede, at de reviderede institutioner havde etableret passende etiske rammer for både personale og medlemmer, men identificerede visse svagheder i denne henseende; anbefaler forbedringer gennem harmonisering, bevidstgørelse og styrkelse af EU's etiske regler; deler Revisionsrettens bekymringer over fraværet af en fælles EU-ramme for etik for så vidt angår det arbejde, der udføres af medlemsstaternes repræsentanter i Rådet, manglen på overordnede etiske strategier i Parlamentet og Rådet, de upålidelige procedurer for kontrol af interesseerklæringer, den begrænsede kontrol af disse erklæringer og de ufuldstændige politikker på andre områder vedrørende de nuværende etiske rammer;
3. fremhæver, at Revisionsretten anfører, at der bør være effektive institutionelle rammer og klare procedurer og kanaler til at gøre det lettere at indberette uregelmæssigheder og korrupsion, og at whistleblowere, der handler i god tro, skal beskyttes mod represalier;
4. understreger, at de nuværende etiske rammer, der på EU-plan er skræddersyet efter de særlige forhold i de enkelte EU-institutioner, og manglen på tilsyn med dem har forhindret en korrekt gennemførelse af adfærdskodekser i EU-institutionerne; fremhæver, at Revisionsretten identificerede mange områder, hvor det er tilrådeligt at gennemføre en mere harmoniseret tilgang til håndteringen af etiske spørgsmål; mener, at den nuværende tilgang baseret på selvregulering ikke er egnet til formålet og ikke kan garantere integritet, og at den derfor bør revideres for at opnå større effektivitet; mener, at der er behov for en mere harmoniseret tilgang på vigtige områder såsom beskyttelse af whistleblowere, herunder for at udfylde de nuværende huller i lovgivningen såsom manglen på en statut for kommissærer; fremhæver, at offentligt ansatte måske ikke er i stand til selv at vurdere etiske situationer eller interessekonflikter, og at denne vurdering bør henhøre under en specialiseret uafhængig tredjeparts ansvarsområde; minder om, at Revisionsretten anfører, at de etiske rammer ikke kan være effektive uden passende tilsynssystemer, der bør afspejle risikoniveauerne og tage hensyn til embedsmændenes administrative opgaver; anerkender forskellene i institutionernes karakter og navnlig den retligt garanterede uafhængighed for dommere ved Den Europæiske Unions

Domstol (EU-Domstolen), medlemmerne af Revisionsretten og medlemmer af Europa-Parlamentet, nationale parlamenter eller nationale regeringer; understreger behovet for at styrke EU-institutionernes integritet og offentlighedens tillid;

5. tilskynder til oprettelse af et uafhængigt etisk organ med henblik på at harmonisere reglerne på tværs af EU's institutioner, agenturer, kontorer og organer; glæder sig over, at Kommissionen har gjort det til en prioritet, og er fast besluttet på at støtte det uafhængige etiske organs bestræbelser på at etablere en fælles etisk ramme på EU-plan; opfordrer alle EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer til at samarbejde og koordinere med henblik på at identificere områder, hvor deres respektive etiske rammer i højere grad kan tilpasses hinanden og harmoniseres; mener, at det er afgørende, at den lovgivende magt udøver kontrol med den udøvende magt, da det vil bringe uafhængigheden af det frie mandat for de valgte parlamentsmedlemmer i fare, såfremt rollerne og kompetencerne for den lovgivende og udøvende magt blev byttet rundt; påpeger, at en forbedring og harmonisering af de nuværende etiske rammer og en effektiv gennemførelse heraf ikke udelukkende bør bero på oprettelsen af det uafhængige etiske organ og skal respektere de enkelte institutioners særlige karakteristika, princippet om magtens tredeling samt den institutionelle balance og de demokratiske roller, der er fastlagt i traktaterne; anser det for yderst vigtigt, at der forud for udarbejdelsen af et lovgivningsforslag om oprettelse af et uafhængigt etisk organ foretages en grundig cost-benefit-analyse og en konsekvensanalyse; fremhæver, at målet er at beskytte EU-budgettet mod uetisk adfærd og samtidig opretholde de højeste standarder for etik og integritet blandt et stort antal forskelligartede EU-institutioner og -organer;
6. ser et stort potentiale for tilsyn med administrative beslutningsbeføjelser på grundlag af en ny harmoniseret etisk ramme, som ikke desto mindre bør omfatte fælles regler for indhold og offentliggørelse af interesseerklæringer i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og under fuld overholdelse af databeskyttelsesreglerne, undgåelse af interessekonflikter og svingdørssituationer, modtagelse af gaver og underholdning, beskyttelse af whistleblowere og ofre for chikane, gennemsigtighed i forbindelse med lobby møder, offentlige udbud og mødekalendere for ledende medarbejdere, anvendelse af gennemsigtige bankkonti for offentlige midler under hensyntagen til det forskellige arbejde, der udføres af institutionerne, samt de risici og udfordringer, der er forbundet med deres medlemmers specifikke opgaver;
7. mener, at oprettelsen af det nye etiske organ bør føre til, at de enkelte EU-institutioner anlægger en horisontal tilgang til dårligt stillede personer, så det kan sikres, at alle institutionerne overholder principperne om lige muligheder og ligebehandling; understreger, at en af det uafhængige etiske organs vigtigste prioriteter skal være at sikre lige rettigheder for personer med handicap og andre dårligt stillede personer i forbindelse med EU-institutionernes funktion og arbejde;
8. mener, at man ved at give det uafhængige etiske organ kompetence med hensyn til EU-institutionernes nuværende interne etiske funktioner får mulighed for at samle ekspertise, skabe synergier og dermed forbedre gennemførelsen af etiske regler, så offentligt ansatte altid skal handle til gavn for samfundet gennem en forsvarlig forvaltning af offentlige midler og en lovlige, retfærdig og gennemsigtig beslutningstagning; er overbevist om, at denne overførsel af kompetence kan medføre

betydelige besparelser for EU-budgettet; minder om, at EU-Domstolen i henhold til traktaterne er EU's øverste retsinstans (artikel 19 i traktaten om Den Europæiske Union), og at der ikke kan være nogen højere retslig beslutningsmyndighed end den;

9. understreger nødvendigheden af at respektere og opretholde retsstatsprincippet og sikre, at den fælles etiske ramme er solidt baseret på de grundlæggende retsgrundlag i traktaterne og respekt for retsstatsprincippet i forbindelse med dens gennemførelse; understreger, at det uafhængige etiske organs mandat bør gives af den myndighed, der i øjeblikket er ansvarlig for forebyggelse, overvågning, efterforskning og støtte til håndhævelse af en mere fælles etisk ramme og for at tilvejebringe viden og vejledning med henblik på at beskytte EU's finansielle interesser; understreger, at det uafhængige etiske organ bør kunne anbefale disciplinære foranstaltninger og foreslå finansielle sanktioner for at undgå misbrug af EU-budgettet forbundet med uetisk adfærd; opfordrer til, at det uafhængige etiske organ, hvor det er relevant, vurderer EU-institutionernes gennemførelse og overholdelse af etiske regler og offentliggør en årsrapport om resultaterne med henstillinger, der skal forelægges for Parlamentet, Kommissionen og alle andre deltagende institutioner; understreger, at det uafhængige etiske organ skal øge personalets bevidsthed om de etiske rammebestemmelser og den etiske kultur i EU-institutionerne;
10. advarer om, at overførsel af opgaver til det uafhængige etiske organ ud over dem, der i dag udføres af institutionerne, kan medføre en alvorlig overtrædelse af traktaterne;
11. opfordrer det uafhængige etiske organ til at gå foran med et godt eksempel for så vidt angår gennemsigtighed ved at offentliggøre alle henstillinger, årsrapporter, beslutninger og udgifter i et maskinlæsbart åbent dataformat, der er tilgængeligt for alle borgere, i overensstemmelse med de gældende databeskyttelsesregler; anbefaler på det kraftigste, at al software, der udvikles med henblik på at opretholde de etiske standarder i EU's offentlige forvaltning, bør stilles til rådighed under en gratis open source-softwarelicens og bør deles med enhver institution i Europa, der ønsker at anvende den; opfordrer til et tæt samarbejde med Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse i denne henseende;
12. tilskynder til undertegnelse af en interinstitutionel aftale mellem EU-institutionerne om oprettelse af det uafhængige etiske organ; understreger betydningen af, at Rådet, herunder medlemsstaternes repræsentanter, der arbejder i Rådet, tilslutter sig den interinstitutionelle aftale i lyset af Revisionsrettens og Den Europæiske Ombudsmands gentagne anmodninger om at forbedre institutionens arbejdsetik og gennemsigtighed til gavn for EU-borgerne; minder om Rådets forpligtelse til at håndtere interessekonflikter på højt niveau, svingdørsfænomener og regler om gennemsigtig lobbyvirksomhed; opfordrer til tydelige bestemmelser, som giver den berørte person ret til at påklage henstillinger vedrørende den pågældende med fuld respekt for de grundlæggende retsstatsprincipper; understreger, at man ved oprettelsen af et nyt rådgivende etisk organ for Parlamentet bør undgå dobbeltarbejde og overlappende kompetencer;
13. understreger betydningen af en klar opgavefordeling og et øget samarbejde, hvis det er relevant, mellem det uafhængige etiske organ og relevante EU-organer såsom Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO), Den Europæiske Ombudsmand, Revisionsretten og andre

inden for deres respektive mandater og betydningen af, at dette samarbejde skaber en løbende udveksling af oplysninger; bemærker, at oprettelsen af det uafhængige etiske organ med henblik på at opretholde et højt niveau af tillid til og accept af et nyt EU-organ hos borgerne bør være begrundet med hensyn til hensigtsmæssighed og effektivitet.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	26.5.2021
Resultat af den endelige afstemning	+: 24 -: 4 0: 2
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Matteo Adinolfi, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Lefteris Christoforou, Corina Crețu, Ryszard Czarnecki, José Manuel Fernandes, Luke Ming Flanagan, Daniel Freund, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Pierre Karleskind, Joachim Kuhs, Claudiu Manda, Younous Omarjee, Tsvetelina Penkova, Markus Pieper, Sabrina Pignedoli, Michèle Rivasi, Petri Sarvamaa, Vincenzo Sofo, Michal Wiezik, Angelika Winzig, Lara Wolters, Tomáš Zdechovský
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Joachim Stanisław Brudziński, Katalin Cseh, Mikuláš Peksa, Ramona Strugariu, Lucia Vuolo

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

24	+
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Monika Hohlmeier, Markus Pieper, Petri Sarvamaa, Michal Wiezik, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Renew	Olivier Chastel, Katalin Cseh, Pierre Karleskind, Ramona Strugariu
S&D	Caterina Chinnici, Corina Crețu, Isabel García Muñoz, Claudiu Manda, Tsvetelina Penkova, Lara Wolters
The Left	Luke Ming Flanagan, Younous Omarjee
Verts/ALE	Daniel Freund, Mikuláš Peksa, Michèle Rivasi

4	-
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Ryszard Czarnecki, Vincenzo Sofo
ID	Joachim Kuhs

2	0
ID	Matteo Adinolfi, Lucia Vuolo

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller